

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 811)

İcracı Sanatçılar, Fonogram Yapımcıları ve Yayın Kuruluşlarının Korunmasına Dair Roma Sözleşmesine Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim ve Dışleri Komisyonları Raporları (1/819)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-767/308

18.1.1995

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 7.12.1994 tarihinde kararlaştırılan "İcracı Sanatçılar, Fonogram Yapımcıları ve Yayın Kuruluşlarının Korunmasına Dair Roma Sözleşmesine Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tansu Çiller
Başbakan

GEREKÇE

1886 yılında kabul edilen Bern Sözleşmesiyle sağlanan korumanın sadece eser sahiplerini kapsaması komşu haklarla ilgili ulusal düzenlemelerin yapılması gerekliliğini gündeme getirmiştir. Uluslararası Çalışma Örgütünün uzun süren araştırma ve incelemeleri sonucunda ortaya çıkan hazırlanan ve icracı sanatçılar, fonogram yapımcıları ve yayın kuruluşlarının haklarını korumayı amaçlayan Roma Sözleşmesi 26.10.1961 tarihinde 18 devletin temsilcileri tarafından imzalanarak 18 Mayıs 1964 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Birleşmiş Milletler Örgütü çatısı altında oluşturulmuş olan Dünya Fikrî Mülkiyet Organizasyonu (WIPO)'na Türkiye bir Birleşmiş Milletler üyesi olarak katılmış, ancak bu organizasyon bünyesinde oluşturulan fikrî mülkiyete ilişkin Sözleşmelere (Bern Sözleşmesi 1948 Brüksel Metni hariç) taraf olmamıştır. Uluslararası fikrî mülkiyet hukukunun bir bütünlük arz etmesi ve kültür ve sanat alanındaki gelişmelerin evrensel bir boyut kazanması ulusal mevzuatımızın da bu tür bağlayıcı nitelikteki uluslararası sözleşmelere göre düzenlenmesi gerektiğini ortaya çıkarmıştır.

Ayrıca GATT (Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması) – Uruguay Round Çok Taraf-lı Ticarî Müzakerelerinin sonuçlanmasıyla ortaya çıkan ve ülkemizin imza koyduğu Nihai Senedin Fikrî ve Sınai mülkiyetle ilgili Anlaşmasında (Trip's) tüm Dünya Ticaret Örgütü (WTO) üyelerinin Bern Sözleşmesi (1971) ve Roma Sözleşmesi (1961)'ne tarafmış gibi kabul edilecekleri belirtilerek, taraf olmayan ülkeleri bu sözleşmelere katılıma zorlamaktadır.

Diğer taraftan; 1995 yılı sonunda Türkiye ile Avrupa Birliği arasında tesis edilecek olan Gümrük Birliği çerçevesinde, ülkemizin fikrî mülkiyete ilişkin uluslararası sözleşmelere taraf olmaması önemli engellerden biri olarak yer almaktadır. Bilindiği üzere Türkiye ile Avrupa Birliği arasında Gümrük Birliğinin sağlıklı bir şekilde kurulabilmesi için Türkiye tarafından yerine getirilmesi gereken hususlar arasında (yasal dayanak olarak Roma Anlaşmasınının 92 nci maddesi ile Katma Protokolun 43 üncü maddesi belirtilerek) fikrî ve sınai mülkiyet hakları konusunda güncel ulusla-

rarası düzenlemelere katılım ve gerekli iç yasal düzenlemelerin tamamlanması da yer almaktadır. Bu nedenle Roma Sözleşmesine imza konulmasına ilişkin prosedürün başlatılması Avrupa Birliği mevzuat uyumu çalışmalarının başarıyla sonuçlandırılmasında etkili olacaktır.

Dünya ülkelerinin yeni arayışlara girdiği, globalleşme eğilimlerinin arttığı ve uluslararası ve bölgesel düzeyde birliklerin tesis edildiği günümüz dünyasında giderek gelişen kültür ve sanat alanının da uluslararası normlarla düzenlenmesi gereğini ortaya çıkarmıştır. Otuz yılı aşkın süredir komşu hak sahiplerinin haklarını güvence altına alan Roma Sözleşmesine taraf olmamız, Türkiye'deki kültür sanat alanında yeni ürünlerin ortaya çıkmasını sağlayacak ve kültürel gelişmemize olumlu bir katkıda bulunacaktır.

Roma'da, 1961 Ekim ayının yirmialtısında, İngiliz, Fransız ve İspanyol dillerinde tek nüsha halinde yapılmıştır. Onaylanmış kopyaları, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından, 23 üncü maddede atıfta bulunulan konferansa davet edilen tüm devletlere, Birleşmiş Milletlere üye bütün devletlere, Uluslararası Çalışma Örgütü Genel Direktörüne, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı Genel Direktörüne ve Edebiyat ve Sanat Eserlerinin Korunması İçin Uluslararası Birliğin Direktörüne iletilecektir.

Millî Eğitim Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Millî Eğitim Komisyonu
Esas No : 1/819
Karar No : 9

23.2.1995

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

"İcracı Sanatçılar Fonogram Yapımcıları ve Yayın Kuruluşlarının Korunmasına Dair Roma Sözleşmesine Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı 1/819, Komisyonumuzun 23.2.1995 Tarihli 4 üncü Birleşiminde Kültür Bakanı Timurçin Savaş ve müşavirleri ile Dışişleri Bakanlığı temsilcilerinin de iştirakiyle incelenip görüldü.

Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca usulüne uygun olarak görüşülmüş ve tümü benimsenerek maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Tasarının 1, 2 ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca da uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz havalesi gereği Dışişleri Komisyonuna gönderilmek üzere Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili
<i>Nurettin Tokdemir</i>	<i>Ahmet Kabil</i>
Hatay	Rize
Sözcü	Üye
<i>Halil Demir</i>	<i>Ethem Keleşçi</i>
Aksaray	Afyon
Üye	Üye
<i>Kadir Ramazan Coşkun</i>	<i>İsmail Kalkandelen</i>
İstanbul	Kocaeli

Üye

Hasan Kılıç

Ordu

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Dışışleri Komisyonu
Esas No : 1/819
Karar No : 28

21.3.1995

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İcracı Sanatçılar, Fonogram Yapımcıları ve Yayın Kuruluşlarının Korunmasına Dair Roma Sözleşmesine Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 16.3.1995 Tarihli 8 inci Birleşimde Dışışleri Bakanlığı ve Kültür Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Dünya ülkelerinin yeni arayışlara girdiği, küreselleşme eğilimlerinin arttığı ve bölgesel düzeyde birliklerin kurulduğu günümüz dünyasında giderek gelişen kültür ve sanat alanında fikrî hakların uluslararası normlarla düzenlenmesi gereğinden hareketle ve Avrupa Birliği ile Türkiye arasında oluşacak Gümrük Birliği çerçevesinde ülkemizin fikrî mülkiyete ilişkin sözleşmelere taraf olmasının sağlayacağı yararlar gözönüne alınarak; Tasarı Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Komisyonumuzca; Tasarının İttüztüğün 53 üncü maddesi uyarınca öncelikle görüşülmesine ve ilgisi itibarıyla 771 Sıra Sayısı ile Gündemde yer alan Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun Bazı Maddelerinin Değıştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı ile aynı zamanda ele alınmasına karar verilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Kâtip
<i>Erdal İnönü</i>	<i>İrfan Demiralp</i>
İzmir	Samsun
Üye	Üye
<i>Orhan Kilercioğlu</i>	<i>İsmet Sezgin</i>
Ankara	Aydın
Üye	Üye
<i>Hüsamettin Örüç</i>	<i>Şerif Ercan</i>
Bursa	Edirne
Üye	Üye
<i>A. Cemil Tunç</i>	<i>B. Doğançan Akyürek</i>
Elazığ	İstanbul

Üye
Ahmet Dökülmez
K. Maraş

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**İcracı Sanatçılar, Fonogram Yapımcıları ve Yayın Kuruluşlarının Korunmasına Dair
Roma Sözleşmesine Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında
Kanun Tasarısı**

MADDE 1. – “İcracı Sanatçılar, Fonogram Yapımcıları ve Yayın Kuruluşlarının Korunması-
na Dair Roma Sözleşmesi”ne katılmamızın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Prof. Dr. T. Çiller

Başbakan

Devlet Bakanı ve Başb. Yrd.

M. Karayalçın

Devlet Bakanı

Y. Aktuna

Devlet Bakanı

M. Gülcegin

Devlet Bakanı

Ö. Alpago

Devlet Bakanı

N. Kurt

Devlet Bakanı

A. A. Doğan

Devlet Bakanı

S. Sümer

Devlet Bakanı

Ş. Erdem

Millî Savunma Bakanı

M. Gölhan

Dışişleri Bakanı V.

M. Karayalçın

Millî Eğitim Bakanı

N. Ayaz

Sağlık Bakanı

D. Baran

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

R. Şahin

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. Dönen

Kültür Bakanı

T. Savaş

Orman Bakanı

H. Ekinci

Devlet Bakanı

N. Cevheri

Devlet Bakanı

A. Ş. Erek

Devlet Bakanı

B. S. Daçe

Devlet Bakanı

A. E. Kıratlıoğlu

Devlet Bakanı

A. Köyliüoğlu

Devlet Bakanı

A. Ataç

Devlet Bakanı

A. Gökdemir

Adalet Bakanı

M. Moğultay

İçişleri Bakanı

N. Mentese

Maliye Bakanı

İ. Attila

Bay. ve İskân Bakanı

H. Çulhaoğlu

Ulaştırma Bakanı

M. Köstepen

Çal. ve Sos. Güv. Bakanı

N. Matkap

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

V. Atasoy

Turizm Bakanı

Ş. Ulusoy

Çevre Bakanı

R. Akçalı

MİLLÎ EĞİTİM KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

**İcracı Sanatçılar, Fonogram Yapımcıları ve
Yayın Kuruluşlarının Korunmasına Dair
Roma Sözleşmesine Katılmamızın Onaylan-
masının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun
Tasarısı**

MADDE 1. – Tasarının 1 inci maddesi Ko-
misyonumuzca uygun görülerek aynen kabul
edilmiştir.

MADDE 2. – Tasarının 2 nci maddesi Ko-
misyonumuzca uygun görülerek aynen kabul
edilmiştir.

MADDE 3. – Tasarının 3 üncü maddesi
Komisyonumuzca uygun görülerek aynen kabul
edilmiştir.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

**İcracı Sanatçılar, Fonogram Yapımcıları ve
Yayın Kuruluşlarının Korunmasına Dair
Roma Sözleşmesine Katılmamızın Onaylan-
masının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun
Tasarısı**

MADDE 1. – Tasarının 1 inci maddesi Ko-
misyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. – Tasarının 2 nci maddesi Ko-
misyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. – Tasarının 3 üncü maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İCRACI SANATÇILAR, FONOGRAM YAPIMCILARI VE YAYIN KURULUŞLARININ KORUNMASINA DAİR 26.10.1961 TARİHLİ ROMA SÖZLEŞMESİ

İcracı sanatçılar, fonogram yapımcıları ve yayın kuruluşlarının haklarını koruma amacını güden âkit devletler aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır.

MADDE 1

Bu Sözleşme ile öngörülen koruma edebiyat ve sanat eserleri üzerindeki telif haklarının korunmasını hiçbir suretle ihlal etmez ve etkilemez. Bu sebeple bu Sözleşmenin hiçbir hükümü, işbu korumayı ihlal edebilecek şekilde yorumlanamaz.

MADDE 2

1. Bu Sözleşmeye göre ulusal uygulama deyiminin anlamı, toprakları üzerinde koruma istenen Âkit Devletin kendi ulusal mevzuatınca :

- Yurttışı olan icracı sanatçılara, kendi toprakları üzerinde yapılmış, ilk defa tespit edilmiş veya radyo ile yayınlanmış icraları için;
- Yurttışı olan fonogram yapımcılarına, kendi toprakları üstünde ilk defa yayınlanmış veya tespit edilmiş fonogramları için;
- Yönetim merkezi kendi toprakları üzerinde bulunan yayın kuruluşlarına bu topraklar üstündeki vericiler vasıtasıyla yapılmış radyo ve televizyon yayınları için, kabul ettiği uygulama anlamına gelir.

2. Ulusal uygulama, işbu Sözleşmede açıkça teminat altına alınmış koruma ve açıkça öngörülmiş sınırlamalar gözönünde tutulmak suretiyle tanınır.

MADDE 3

İşbu Sözleşme uyarınca :

- İcracı sanatçı fikir ve sanat eserlerini canlandıran, anlatan, söyleyen, oynayan veya icra eden aktörleri, şarkıcıları, müzisyenleri, dansçıları ve diğer kişileri ;
 - "Fonogram" bir icra ürününün veya sair seslerin münhasıran ses olarak tespitini,
 - "Fonogram Yapımcısı" bir icra ürününü veya sair sesleri ilk defa tespit eden gerçek veya tüzel kişiyi,
 - "Yayın" uygun miktarda fonogram nüshalarının umuma arz edilmesini,
 - "Çoğaltma" bir tespitini bir veya daha fazla olarak kopya haline getirilmesini,
 - "Yayın" seslerin yahut resim ve seslerin toplumun yararlanacağı şekilde radyo dalgaları ile yayını,
 - "Tekrar Yayın" bir yayın kuruluşunun yapmış olduğu yayının, diğer bir yayın kuruluşu tarafından aynı anda yayını,
- ifade etmektedir.

MADDE 4

Aşağıda yazılı şartlardan herhangi birinin mevcut olduğu hallerde her Âkit Devlet, icracı sanatçılara ulusal uygulamayı tanır :

- İcranın, başka bir Âkit Devlet toprağında yapılmış olması;
- İcranın 5 inci madde gereğince korunan bir fonograma kaydedilmiş olması;

c) Bir fonograma kaydedilmiş olan bir icranın, bu Sözleşmenin 6 ncı maddesi gereğince korunan bir yayına yayınlanmış olması;

MADDE 5

1. Aşağıda yazılı şartlardan herhangi birinin mevcut olduğu hallerde, her Âkit Devlet, fonogram yapımcılarına ulusal uygulamayı tanıır :

- a) Fonogram yapımcısının, diğer bir Âkit Devlet yurttaş olması, (yurttaşlık kriteri);
- b) Sesin, ilk defa bir diğer Âkit Devlet toprakları üzerinde tespit edilmiş olması (tespit kriteri);
- c) Fonogramın, ilk defa bir diğer Âkit Devlet toprağında yayınlanmış olması (yayın kriteri).

2. İlk yayın, âkit olmayan bir Devlet topraklarında yapılmış olmakla beraber, ilk yayını takip eden 30 gün zarfında âkit bir Devlet toprağı üzerinde de yayınlanırsa (aynı anda yayınlanma), bu fonogramın Âkit Devlet topraklarında ilk defa yayınlandığı kabul edilir.

3. Her Âkit Devlet, Birleşmiş Milletler Teşkilatı Genel Sekreterliği nezdinde yapacağı bir ihbarla, yayın veya tespit kriterini uygulamayacağını bildirebilir. Bu ihbar, ya sözleşmenin onaylanması, kabul veya katılma anında veyahut daha sonra herhangi bir zamanda yapılabilir. Bu son halde, tevdi edildiği tarihten 6 ay sonra yürürlüğe girer.

MADDE 6

1. Aşağıda yazılı şartlardan herhangi birinin mevcut olduğu hallerde, her Âkit Devlet, yayın kuruluşlarına ulusal uygulamayı tanıır :

- a) Yayın kuruluşunun yönetim merkezinin başka bir Âkit Devlet toprağı üzerinde olması,
- b) Yayının, başka bir Âkit Devlet toprağı üzerinde bulunan bir vericiden yapılmış olması.

2. Her Âkit Devlet, Birleşmiş Milletler Teşkilatı Genel Sekreterliği nezdinde yapacağı bir ihbarla, yayın kuruluşları yönetim merkezinin başka Âkit Devlet topraklarında bulunması ve yayının aynı Âkit Devlet toprağı üzerinde bulunan bir vericiden yapılması kaydıyla, yayınları koruyabileceğini bildirebilir. Bu ihbar, ya onama, kabul veya katılma anında veyahut daha sonra herhangi bir zamanda yapılabilir. Bu son halde, tevdi edildiği tarihten 6 ay sonra yürürlüğe girer.

MADDE 7

1. Bu Sözleşme ile icracı sanatçılar için sağlanan koruma :

a) Yayın veya umuma arz suretiyle kullanılan icranın bizzat daha evvel radyo ile yayınlanmış bir icra olması veya daha önce yapılan bir tespitten yayınlanması hariç, kendi icralarının izinleri olmaksızın yayınlanmasını ve umuma arzını;

b) İzinleri olmaksızın tespit edilmemiş olan icraların tespitini;

c) İzinleri olmaksızın tespit edilmiş olan icralarının;

i) Eğer ilk tespit izinleri olmaksızın yapılmışsa;

ii) Eğer çoğaltma, izin vermiş oldukları amaçlar dışında başka bir amaçla yapılmışsa;

iii) Eğer ilk tespit, 15 inci maddeye göre yapılmış ve bu madde hükümleri ile güdülen amaçlardan başka amaçlar güdülerek çoğaltılmışsa, izinleri olmaksızın çoğaltılmasını;

önleyecektir.

2. 1) İracı sanatçının, yayına izin vermesi halinde yayın tekrarlarına, yayın amacıyla yapılacak tespitlere ve böyle bir tespitin yayın amacıyla çoğaltılmasına karşı öngörülecek koruma, ülkesi üzerinde koruma istenilen Âkit Devletin ulusal mevzuatı ile düzenlenir.

2) Yayın kuruluşları tarafından, yayın amacıyla yapılmış olan tespitlerin yayın kuruluşları tarafından kullanılma şekilleri, ülkesi üzerinde koruma istenilen Âkit Devletin ulusal mevzuatı ile düzenlenir.

3) Bununla birlikte, bu maddenin 1 ve 2 numaralı alt paragraflarında öngörülen hallerde ulusal mevzuat, icracı sanatçıların yayın kuruluşları ile ilişkilerini anlaşma yolu ile düzenleme hakkından mahrum edemez.

MADDE 8

Her Âkit Devlet, icracı sanatçılar arasından, birden fazlasının aynı icraya katılmaları halinde, bunların haklarını kullanma bakımından temsil edilme şekillerini kendi ulusal mevzuatıyla tayin edebilir.

MADDE 9

Her Âkit Devlet, kendi ulusal mevzuatıyla, işbu Sözleşmede öngörülen korumayı, edebiyat veya sanat eserleri icra etmeyen sanatçılara da teşmil edebilir.

MADDE 10

Fonogram yapımcıları, kendi fonogramlarının doğrudan veya dolaylı olarak çoğaltılmasına izin verme veya önleme hakkına sahiptir.

MADDE 11

Bir Âkit Devletin ulusal mevzuatı, plak yapımcılarının, icracı sanatçıların veya her ikisinin haklarının koruma şartı olarak bazı formalitelerin yerine getirilmesini öngörmüşse, satışa çıkarılmış olan fonogramın bütün nüshaları veya kapakları (P) işareti ile birlikte, ilk yayım yılını, korumanın mahfuz tutulduğunu açık surette gösterir şekilde taşınmaları halinde bu talep yerine getirilmiş addedilir. Ayrıca, bu fonogram nüshaları veya kapakları, fonogram yapımcısını veya yapımcı tarafından kendisine izin verilmiş olan kişinin isim, marka veya başkaca uygun işaretlerle kimliğini tespit etmiyorsa, sözü edilen işaret aynı zamanda fonogram yapımcısının haklarını elinde bulunduran kimsenin adını da ihtiva etmelidir. Bundan başka nüshalar veya kapaklarında, icracı sanatçıların kimliğini gösterir bilgi mevcut değilse, sözü edilen işaret, tespit yapıldığı ülkedeki icracı sanatçıların haklarını elinde bulunduran kimsenin de ismini ihtiva etmelidir.

MADDE 12

Ticari amaçlarla yayımlanmış olan bir fonogram veya bunun çoğaltılmış nüshaları, doğrudan doğruya radyo ve televizyon yayınları veya umuma arz için kullanılmışsa, kullanan tarafından, icracı sanatçılara veya fonogram yapımcılarına veyahut her ikisine bir defaya mahsus olmak üzere makul bir ücret ödenir. Sözedilen ilgililer arasında anlaşma mevcut olmadığı takdirde, bu ücretin taksim şekli ulusal mevzuat ile tayin edilebilir.

MADDE 13

Yayın Kuruluşları :

- a) Yayınlarının tekrar yayınlanmasına;
- b) Yayınlarının tespit edilmesine;
- c) Aşağıdakilerin çoğaltılmasına;
 - (i) Yayınlarının izinleri olmaksızın yapılan tespitlerinin,
 - (ii) Yayınlarının 15 inci madde hükümlerine uygun şekilde yapılmış tespitlerinin;eğer çoğaltmalar bu hükümler ile güdülen amaçlar dışında yapılmışsa, yayınlarının;

d) Halkın, giriş ücreti ödeyerek girebileceği mahallerde, televizyon yayınlarının halk istifadesine çıkarılmasına;

izin verebilir veya men edebilir.

Bu hakkın kullanılma şartları, bu hakkın korunması kendisinden istenen ülkenin ulusal mevzuatınca tayin olunur.

MADDE 14

Bu Sözleşmeye göre tanınacak koruma süresi :

- a) Fonogramlar ile fonogram üzerine tespit edilmiş icralar için tespit yılının sonundan;
- b) Fonogram üzerine tespit edilmeyen icralar için icranın yapıldığı yılın sonundan;
- c) Yayınlar için, yayının yapıldığı yılın sonundan;

başlamak üzere yirmi yıllık bir süreden az olamaz.

MADDE 15

1. Her Âkit Devlet, işbu sözleşme ile teminat altına alınan koruma hükümlerine aşağıdaki halde kendi ulusal mevzuatıyla istisnalar öngörebilir :

- a) Özel kullanım;
- b) Güncel olayların bildirimini ile ilgili olarak küçük alıntılarının kullanılması;
- c) Bir yayın kuruluşu tarafından kendi araçları ile ve kendi yayınları için geçici bir tespit yapılması;
- d) Mühnasıran eğitim veya bilimsel araştırmalar amacıyla kullanılması.

2. Birinci paragraf hükümleri mahfuz kalmak üzere, her Âkit Devlet, icracı sanatçılar, fonogram yapımcıları ve yayın kuruluşlarının korunması konusunda, kendi ulusal mevzuatında, edebiyat ve sanat eserleri üzerindeki telif hakkının korunmasına ilişkin sınırlamalara benzer nitelikte sınırlamalar öngörmek imkânına sahiptir. Bununla beraber, zorunlu ruhsatlar ancak işbu sözleşme hükümlerine uygun bulunduğu oranda öngörülebilir.

MADDE 16

1. İşbu Sözleşmeye taraf olan her devlet, Sözleşmede öngörülen bütün hak ve yükümlülükleri kabul eder. Bununla birlikte, Âkit Devletler her zaman Birleşmiş Milletler Teşkilatı Genel Sekreterine başvurarak aşağıdaki hususları beyan edebilir :

- a) 12 nci madde ile ilgili olarak :
 - (i) Söz edilen maddenin hiçbir hükmünü uygulamayacağını;
 - (ii) Bu maddenin bazı kuruluş şekillerine ilişkin hükümlerini uygulamayacağını;
 - (iii) Bu maddede, Âkit Devlet yurttaşı olmayan fonogram yapımcısı konusunda öngörülen hükümleri uygulamayacağını;

(iv) Bu maddede, başka bir Âkit Devlet yurttaşı olan fonogram yapımcıları hakkında öngörülen korumanın kapsam ve süresini, sonuncu Âkit Devletin, beyan sahibi devletin yurttaşı tarafından ilk defa tespit olunan fonogramlara tanıdığı kapsam ve süre ile sınırlayacağını; bununla birlikte, fonogram yapımcısı kendi yurttaşı olan bir Âkit Devletin bu korumayı beyan sahibi Âkit Devletle birlikte aynı yararlanan kişi veya kişilere tanınması halinde, bu durum korumanın kapsamına ilişkin bir fark sayılmaz.

b) 13 üncü madde ile ilgili olarak, bu maddenin (d) paragrafı hükümlerini uygulamayacağını; bir Âkit Devlet bu anlamda bir beyanda bulunursa, diğer Âkit Devletler 13 üncü maddenin (d) pa-

ragrafında öngörülen hakkı, merkezleri bu devlet toprakları üzerinde bulunan yayın kuruluşlarına tanımak zorunda değildirler.

2. Bu maddenin 1 inci paragrafında sözedilen beyan, onama, kabul veya katılma belgesinin tevdiinden sonra yapılmışsa, bu beyan, ancak tevdi tarihinden altı ay sonra hüküm ifade eder.

MADDE 17

26 Ekim 1961 tarihinde yürürlükte olan ulusal mevzuatıyla fonogram yapımcılarına yalnızca tespit kriterine dayanan bir koruma sağlayan her devlet onama, kabul veya katılma belgeleri ile birlikte Birleşmiş Milletler Teşkilatı Genel Sekreterliğine yapacağı bir beyanla, tespit kriterini münhasıran 5 inci madde amaçları için uygulayacağını ve fonogram yapımcısının yurttaşlık kriteri yerine, 16 ncı maddenin 1 (a), (iii) ve (iv) ncü paragrafı amaçları için tespit kriterini uygulayacağını beyan edebilir.

MADDE 18

5 inci maddenin 3 üncü paragrafı, 6 ncı maddenin 2 nci paragrafı, 16 ncı maddenin 1 inci paragrafı veya 17 ncı maddede öngörülen beyanlardan birinde bulunmuş olan her devlet, Birleşmiş Milletler Teşkilatı Genel Sekreterliğine yapılacak yeni bir ihbarla ilk beyanının kapsamını daraltabilir veya bunu tamamen geri alabilir.

MADDE 19

Bu Sözleşmenin diğer hükümlerine hâle gelmeksiz, bir icracı sanatçı, icrasının görüntü veya ses ve görüntüye ilişkin bir tespit içine alınmasını kabul ederse 7 nci madde uygulanmaz.

MADDE 20

1. Bu Sözleşme, Âkit Devletlerden herhangi birinde, Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden evvel kazanılmış hakları ihlal etmez.

2. Hiçbir Âkit Devlet, bu Sözleşme hükümlerini, Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten evvel yapılmış icralar veya radyo-televizyon yayınları veyahut tespit edilmiş fonogramlara uygulamakla yükümlü değildir.

MADDE 21

Bu Sözleşme tarafından öngörülen koruma, icracı sanatçıların, fonogram yapımcılarının ve yayın kuruluşlarının başka şekilde yararlanabilecekleri korumaya hâle getirmez.

MADDE 22

Âkit devletler, icracı sanatçılara, fonogram yapımcılarına veya yayın kuruluşlarına, bu Sözleşmedeki haklardan daha kapsamlı haklar tanıyan veya bu Sözleşmeye aykırı bulunmayan diğer hükümleri içeren özel anlaşmalar yapma hakkını saklı tutarlar.

MADDE 23

Bu Sözleşme Birleşmiş Milletler Teşkilatı Genel Sekreterliğine tevdi olunur. Sözleşme, Evrensel Telif Hakları Sözleşmesine veya edebiyat ve sanat eserlerinin korunmasına dair uluslararası Birliğe taraf olan ve icracı sanatçılar, fonogram yapımcıları ve yayın kuruluşlarının uluslararası korunmasına ilişkin Diplomatik Konferansa çağrılmış olan devletlerin imzasına 30.6.1962 tarihine kadar açıktır.

MADDE 24

1. Bu Sözleşme, imzacı devletlerin tasdik veya kabulüne tabidir.

2. Bu Sözleşme, 23 üncü maddede sözlü geçen ve konferansa çağrılmış devletler ve Birleşmiş Milletler Teşkilatında üye bulunan her devletin katılmasına açık bulundurulacaktır. Ancak, katılan devletlerin Evrensel Telif Hakları Sözleşmesine taraf olması veya edebiyat ve sanat eserlerinin korunmasına ilişkin Uluslararası Birlik üyesi bulunması gerekir.

3. Onama, kabul veya katılma hususu, bunlarla ilgili belgelerin Birleşmiş Milletler Teşkilatı Genel Sekreterliğine sunulması ile yapılır.

MADDE 25

1. İşbu Sözleşme altıncı onama, kabul veya katılma belgesinin teslimini takip eden üç ay sonra yürürlüğe girer.

2. Bundan sonra, Sözleşme, her devlet için onama, kabul veya katılma belgesinin tesliminden üç ay sonra yürürlüğe girer.

MADDE 26

1. Her Âkit Devlet, kendi Anayasa hükümlerine göre bu Sözleşmenin uygulanmasını sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri almayı taahhüt eder.

2. Onama, kabul veya katılma belgesinin teslimi anında her devlet, ulusal mevzuatına uygun olarak bu Sözleşme hükümlerini uygulama imkânına sahip olmalıdır.

MADDE 27

1. Her devlet, onama, kabul veya katılma anında veya daha sonra Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine bu Sözleşmeyi uluslararası ilişkilerinden sorumlu olduğu toprakların tamamı veya bir kısmı üzerinde uygulayacağını beyan edebilir.

Ancak, Evrensel Telif Hakları Sözleşmesi veya edebiyat ve sanat eserlerinin korunmasına dair Uluslararası Sözleşmenin sözlü geçen topraklarda uygulanmasının mümkün olması gerekir. Bu beyanın hükümleri, beyanın alındığı tarihten üç ay sonra yürürlüğe girer.

2. 5 inci maddenin 3 üncü paragrafı, 6 ncı maddenin 2 nci paragrafı, 16 ncı maddenin 1 inci paragrafı, 17 ve 18 inci maddelerde öngörülen beyan ve tebliğler, yukarki paragrafta sözlü geçen toprakların tamamı veya bir kısmına teşmil edilebilir.

MADDE 28

1. Her Âkit Devlet, gerek bizzat kendi adına ve gerekse 27 nci maddede söz edilen toprakların tamamı veya bir kısmı için bu Sözleşmeyi feshedebilir.

2. Fesih ilanı, Birleşmiş Milletler Teşkilatı Genel Sekreterliğine yapılacak beyan ile olur ve alınışından on iki ay sonra hüküm ifade eder.

3. Bu maddede öngörülen fesih beyanı, Sözleşmenin her Âkit Devlet için yürürlüğe girdiği tarihten sonraki beş yıllık süre bitmeden yapılamaz.

4. Âkit devletlerin, bu Sözleşmeye taraf olma hakları, devletlerin Evrensel Telif Hakları Sözleşmesinden ayrılmaları veya edebiyat ve sanat eserlerinin korunmasına dair Uluslararası Birlik üyeliğinden ayrılma anından itibaren ortadan kalkar.

5. Evrensel Telif Hakları Sözleşmesi veya edebiyat ve sanat eserlerinin korunmasına dair Uluslararası Sözleşme hükümleri, 27 nci maddede öngörülen topraklara uygulama şartlarını kaybettikleri andan itibaren bu Sözleşmenin bu topraklara uygulanma niteliği ortadan kalkar.

MADDE 29

1. Bu Sözleşme beş yıl yürürlükte kaldıktan sonra her Âkit Devlet, Birleşmiş Milletler Teşkilatı Genel Sekreterliğine yapacağı bir beyanla Sözleşmenin tekrar gözden geçirilmesi amacıyla bir

konferans toplanmasını isteyebilir. Genel Sekreter bu isteği bütün Âkit Devletlere bildirir. Genel Sekreterlik tarafından, Âkit Devletlere yapılan ihbar tarihinden itibaren altı yıl içinde Âkit Devletlerin en az yarısı isteğe katılırsa, Genel Sekreter durumu Uluslararası Çalışma Teşkilatı Genel Müdürlüğüne, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı Genel Müdürlüğüne ve Edebiyat ve Sanat Eserlerini Koruma Bürosu Genel Müdürlüğüne bildirir. Bu kuruluşlar, 32 nci maddede öngörülen Hükümetlerarası Komisyonun işbirliği ile Sözleşmeyi yeniden gözden geçirme amacıyla bu konferansı toplantıya çağırır.

2. Bu Sözleşmenin bütün gözden geçirilme isteklerinin düzenlenecek konferansta hazır bulunan devletlerin üçte iki çoğunluğu tarafından kabul edilmesi gerekir. Ancak sözü geçen çoğunluğun üçte ikisinin, gözden geçirme konferansı tarihinde Sözleşmeye taraf teşkil eden devletlerden oluşması gerekir.

3. Bu Sözleşmenin bütünü veya bir kısmının değiştirilmesini öngören yeni bir Sözleşme kabul edildiği ve bu yeni Sözleşme tersi yönde hükümler ihtiva etmediği takdirde :

a) Bu Sözleşme değiştirilmiş Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren onama, kabul veya katılmaya açık olmayacaktır;

b) Bu Sözleşme, yeni Sözleşmeye taraf teşkil etmeyen Âkit Devletlerle ve onlar arasındaki ilişkiler bakımından yürürlükte kalır.

MADDE 30

Bu Sözleşmenin yorum veya uygulanmasından dolayı iki veya daha fazla Âkit Devlet arasında doğan ve görüşme yolu ile çözümlenmeyen ihtilaflar, taraflardan birinin isteği üzerine ilgili devletler başkaca bir çözüm yoluna karar vermemiş oldukları takdirde, çözümlenmek üzere Uluslararası Adalet Divanına gönderilir.

MADDE 31

5 inci maddenin 3 üncü paragrafı, 6 ncı maddenin 2 nci paragrafı, 16 ncı maddenin 1 inci paragrafı ve 17 nci maddenin hükümleri mahfuz kalmak üzere bu Sözleşme için hiçbir itirazi kayıt ileri sürülemez.

MADDE 32

1. Görevleri :

a) Bu Sözleşmenin uygulama ve işleme sorunlarını incelemek;

b) Sözleşme ile ilgili olarak yapılabilecek değişiklik tekliflerini toplamak ve bu hususa ilişkin belgeleri hazırlamak,

olan Hükümetlerarası bir Komisyon kurulmuştur.

2. Komisyon, adil bir coğrafi bölümlün gözümlünde tutularak seçilmiş olan Âkit Devletler temsilcilerinden oluşur. Komisyon üyelerinin adedi, Âkit Devletler oniki veya onikiden aşağı olduğu takdirde altı, Âkit Devletler onüç ile onsekiz arasında bulunduğunda dokuz, Âkit Devletler onsekizi aşmışında oniki olacaktır.

3. Birer oya sahip olan Âkit Devletler arasında düzenlenen oylamayı takiben ve anlaşmanın yürürlüğe girmesinden oniki ay sonra Komisyon oluşacaktır. Bu Komisyon, Âkit Devletlerin kesin çoğunluğu tarafından evvelce kabul edilmiş bulunan kurallara göre Uluslararası Çalışma Teşkilatı Genel Müdürlüğü, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı Genel Müdürlüğü ve Edebiyat ve Sanat Eserlerinin Korunmasına Dair Uluslararası Büronun Genel Müdürlüğünden oluşur.

4. Komisyon, Başkan ve memurlarını seçer. Çalışma esas ve usulleri Komisyon tarafından düzenlenir. Bu kurallar, özellikle Komisyonun gelecek çalışmalarını ve Komisyon üyeliği ile ilgili olarak çeşitli Âkit Devletler arasında dönüşümü sağlayacak seçim esaslarını öngörür.

5. Komisyon sekreterliği, Uluslararası Çalışma Teşkilatı, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı ve Edebiyat ve Sanat Eserlerinin Korunmasına Dair Uluslararası Büronun memurlarından oluşur. Bu memurlar, ilgili üç kuruluşun Genel Müdürleri ve Müdürü tarafından atanır.

6. Üyeler çokluğunun gerekli gördüğü her zaman çağırılacak olan Komisyon toplantıları; sırasıyla Uluslararası Çalışma Teşkilatı, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı ve Edebiyat ve Sanat Eserlerinin Korunmasına Dair Uluslararası Büronun merkezlerinde yapılır.

7. Komisyon üyelerinin harcamaları ait oldukları Hükümetler tarafından karşılanır.

MADDE 33

1. Bu Sözleşme Fransızca, İngilizce ve İspanyolca dillerince üç metin de geçerli olmak üzere yazılmıştır.

2. Bu Sözleşmenin Almanca, İtalyanca ve Portekizce dillerinde de resmî metinleri düzenlenecektir.

MADDE 34

1. Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği 23 üncü maddede sözü geçen konferansa çağırılmış olan ve Birleşmiş Milletler Teşkilatınca üye bütün devletlere ve Uluslararası Çalışma Teşkilatı Genel Müdürüne, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı Genel Müdürüne ve Edebiyat ve Sanat Eserlerinin Korunmasına Dair Uluslararası Büronun Genel Müdürüne aşağıdaki konularda bilgi verecektir :

a) Onama, kabul ve katılmaya ait her türlü belgelerin tevdii;

b) Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarih;

c) Bu Sözleşme uyarınca öngörülen tebliği, beyan ve diğer bildirimler;

d) 28 inci maddenin 4 ve 5 inci paragraflarında öngörülen durumlardan herhangi birinin oluşumu.

2. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, Uluslararası Çalışma Teşkilatı Genel Müdürüne, Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Teşkilatı Genel Müdürüne ve Edebiyat ve Sanat Eserlerinin Korunmasına Dair Uluslararası Büronun Genel Müdürüne 29 uncu madde gereğince yapılacak her türlü tebliğler ve Âkit Devletler tarafından Sözleşmenin değiştirilmesi amacıyla sunulacak her türlü belgeler hakkında bilgi verecektir.

İçindekileri kabul eden, usultünce, yetkili imza sahipleri Sözleşmeyi imzalamışlardır.

